

Nr 6

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om tullfrihet för ortopediska artiklar m. m.

(1:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 251 av herr *Birger Andersson* och II: 298 av herr *Bengtsson* i Varberg, har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att ändra gällande tulltaxa i enlighet med följande:

87.13 Barnvagnar samt invalid- och sjukvagnar utan mekanisk framdrivningsanordning; delar till dylika fordon:

A. Barnvagnar ..... 10 procent

B. Invalid- och sjukvagnar ..... fri

90.19 Ortopediska artiklar, härunder inbegripet medicinskkirurgiska gördlar, bräckband o. d., konstgjorda lemmar, tänder och ögon samt andra proteser, hörapparater för lomhörda, spjälor och liknande artiklar för behandling av frakturer ..... fri».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen I: 251.

Gällande bestämmelser m. m.

Invalid- och sjukvagnar utan mekanisk framdrivning är jämte barnvagnar i tulltaxan upptagna under tulltaxenr 87.13 med en tullsats av 10 % av värdet.

Tullsatsen 10 % av värdet överensstämmer med 1952 års tulltaxekommittés förslag. I sitt betänkande (SOU 1956:15) framhöll kommittén att den med hänsyn till den dominerande ställning, som den inhemska tillverkningsintaget intog på hemmamarknaden, icke ansåg tillräckliga skäl föreligga att, såsom från industrins sida yrkats, fastställa tullsatsen till normalnivån (ca 13 %) utan stannat vid 10 % som en lämpligt avvägd tull. Framhållas bör emellertid att detta kommitténs yttrande närmast torde ha avsett barnvagnar. Tulltaxekommitténs förslag synes inte ha föranlett någon erinran från remissinstansernas sida, och frågan berördes inte heller under riksdagsbehandlingen. I detta sammanhang bör även nämnas att invalidvagnar med mekanisk drivordning, vilka är upptagna under tulltaxenr 87.11, i

enlighet med kommitténs förslag upptogs med tullfrihet i den nya taxan. Beträffande dessa vagnar framhöll kommittén att viss tillverkning förekom inom landet men att denna icke bedrevs under sådana förhållanden att något tullskydd syntes vara motiverat.

Hörapparater för lomhörda hänföres till tulltaxenr 90.19 och är belagda med en tull av 5 % av värdet. Däremot är andra i sistnämnda nummer upptagna artiklar och hjälpmedel för sjuka och vanföra tullfria.

1952 års tulltaxekommitté hade föreslagit tullfrihet för rubriken i dess helhet under framhållande av att den inhemska tillverkningen i den mån sådan förekom inte torde vara beroende av tullskydd. I sitt remissyttrande hemställde emellertid Sveriges mekanförbund att tullen för hörapparater skulle bibehållas vid 10 % av värdet. Förbundet anförde bl. a. att den svenske tillverkaren av sådana apparater enligt kommitténs förslag skulle betala tull med 10—15 % för import av vitala komponenter såsom mikrofoner och transistorer, motstånd och kondensatorer. Vidare framhöll förbundet att den svenska industrin på området hade en viktig funktion att fylla och borde beredas tillfälle att konkurrera på den svenska marknaden under samma förutsättningar som utländska fabrikanter. Hörselfrämjandets riksförbund framhöll i en skrivelse, att en försämring av den svenska hörapparatindustrins villkor skulle lämna konkurrensen mera fri för mindre nogräknade svenska importörer av utländska fabrikat. Förbundet underströk vidare att en inhemsk hörapparat tillverkning var av betydelse ur medicinska och liknande synpunkter. Det samarbete som dittills ägt rum mellan den inhemska medicinska forskningen och den svenska industrin och som man under förutsättning att industrins betingelser inte försämrades även räknade med skulle fortsätta ansågs av förbundet vara av utomordentlig vikt för de hörselskadade såväl allmänt sett som då det gällde uppbyggandet av en allsidig och ur olika synpunkter förstklassig service. I propositionen nr 90 till 1958 års riksdag förordade departementschefen i fråga om hörapparater och delar därtill en tull av 5 % av värdet, d. v. s. samma tullsats som nordiska ekonomiska utskottet hade upptagit i sitt förslag till gemensam nordisk tulltaxa. Frågan berördes inte närmare i riksdagen, som på denna punkt godtog departementschefens förslag.

Frågornas tidigare behandling

Vid *Nordiska rådets sjätte session* i Oslo 1958 rekommenderade rådet de nordiska ländernas regeringar att snarast möjligt vidtaga åtgärder för genomförande av tullfrihet eller i förekommande fall tullåtnader vid import av proteser, invalidvagnar och andra nödvändiga hjälpmedel för vanföra.

I de likalydande motionerna I:298 och II:368 vid *1959 års riksdag* framställdes yrkanden av samma innebörd som i de nu förevarande motionerna.

I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 25 avstyrkte bevillningsutskottet bifall till motionerna och anförde bl. a. följande:

I proposition nr 90/1958 ansågs en tullsats av 10 procent av värdet för invalid- och sjukvagnar samt barnvagnar utgöra en lämplig avvägning av tullskyddet för den inhemska tillverkningen. Anledning att nu frångå den ståndpunkt, som intogs vid föregående års riksdagsbehandling av frågan, synes enligt utskottets mening inte föreligga. Beträffande tullen på hörapparater framgår av de i generaltullstyrelsens yttrande över motionerna återgivna remissvaren av Sveriges mekanförbund och Hörselfrämjandets riksförbund, att den svenska industrin är beroende av tullskydd för att i de hörselskadades eget intresse kunna tillgodose kravet på kvalitet och service.

Motionerna

Av innehållet i de förevarande motionerna må här återges följande.

Motionärerna framhåller, att en rad åtgärder vidtagits för att underlätta de höggradigt invalidiserades ställning. Som exempel nämnes att dessa vid anskaffande av åtskilliga tekniska hjälpmedel, t. ex. proteser och invalidvagnar, erhåller statligt bistånd. För hörapparater utgår emellertid i allmänhet endast visst bidrag. Kostnaderna för dessa hjälpmedel stiger ofta till betydande belopp. Det är enligt motionärernas mening angeläget att dessa kan nedbringas. Till de höga kostnaderna bidrar att importen av en del sådana artiklar är tullbelagd.

I enlighet med Nordiska rådets rekommendation år 1958 har en liberalisering skett av handeln med hjälpmedel för vanföra. I Finland är sålunda importen av samtliga invalidhjälpmedel helt fri, och i de övriga nordiska länderna kan en rad hjälpmedel införas utan tull.

Ett införande av tullfrihet för ifrågavarande invalidhjälpmedel behöver enligt motionärernas mening inte innebära att de i Sverige tillverkade produkterna blir utkonkurrerade av kvalitativt mindre goda men billigare utländska varor. Genom handelsförhandlingar med främmande länder har under senare år de svenska tullarna slopats eller avsevärt reducerats för en rad olika varor. Man har härvid kunnat konstatera att svensk industri besitter en utomordentligt stor förmåga att anpassa sig till nya konkurrensförhållanden. Tiden borde därför nu vara mogen för genomförande av en sådan ordning att de vanföras berättigade önskemål om invalidhjälpmedel till rimliga priser kan tillgodoses genom fullständig tullfrihet för alla slag av dylika hjälpmedel.

Utskottet

I förevarande motioner har hemställts om tullfrihet för invalid- och sjukvagnar utan mekanisk framdrivningsanordning samt för hörapparater. Som motivering för yrkandena har anförts angelägenheten av att kostnaderna för hjälpmedel till de handikappade nedbringas samt att Nordiska rådet år

1958 rekommenderat regeringarna i de nordiska länderna att införa tullfrihet eller tullåttnader beträffande proteser, invalidvagnar och andra nödvändiga hjälpmedel för handikappade.

Invalid- och sjukvagnar av ifrågavarande slag är jämte barnvagnar i tulltaxan upptagna under tulltaxenr 87.13 med en tullsats av 10 procent av värdet. Hörapparater för lomhörda hänföres till tulltaxenr 90.19 och är be- lagda med en tull av 5 procent av värdet. Övriga till sistnämnda tulltaxenr hänförliga varuslag, nämligen ortopediska artiklar, konstgjorda lemmar o. d. samt spjälor och liknande artiklar för behandling av frakturer är emel- lertid fria från tull.

Som framgår av den tidigare lämnade redogörelsen ansågs vid antagandet av den nya tulltaxan år 1958 ett visst tullskydd erforderligt för ifrågavarande artiklar med hänsyn till den inhemska produktionen och för att till- godose de handikappades berättigade krav på kvalitet och service. Enligt vad utskottet inhämtat förekommer fortfarande en inte obetydlig tillverk- ning av invalidvagnar och hörapparater inom landet.

I likhet med motionärerna anser utskottet det angeläget att förbättra de handikappades villkor och deras möjligheter att anskaffa erforderliga hjälp- medel. Genom beslut vid 1962 års riksdag angående ändrade grunder för statsbidrag till ortopediska hjälpmedel och hörapparater har de handikap- pade emellertid i huvudsak befriats från kostnaderna för anskaffandet av dylika hjälpmedel. Fr. o. m. den 1 juli 1962 tillhandahålles de handikappade således kostnadsfritt ortopediska hjälpmedel med undantag av hålfotsin- lägg. Bidrag till hörapparat utgår med belopp motsvarande anskaffnings- kostnaden, dock högst 400 kronor. Då behov föreligger av specialapparat vid svårare hörselnedsättning kan bidrag medgivas med högre belopp.

Med hänsyn till att tullen på invalidvagnar och hörapparater tillkommit inte endast som skydd för den inhemska tillverkningen utan även i de han- dikappades eget intresse och då tullen på grund av statsbidragsbestämme- lserna inte i nämnvärd utsträckning drabbar de handikappade själva anser sig utskottet inte böra tillstyrka bifall till motionerna I:251 och II:298.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I:251 av herr Birger An- dersons och II:298 av herr Bengtsson i Varberg om tullfri- het för ortopediska artiklar m. m. icke måtte föranleda nå- gon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 21 februari 1963

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, Stefan-
son, Oscar Carlsson, Wörnberg, Yngve Nilsson, Hellebladh, Nordenson, Erik
Filip Petersson och Mattsson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Brandt, Nilsson i Svalöv, Asp, Magnusson
i Borås, Andersson i Essvik, fru Holmqvist, herrar Larsson i Umeå, Nilsson
i Tvärålund, Nyström och Enskog.